ΣΤΕΡΟΠΗ ΚΑΙ ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΕΤΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ὁ συνδυασμὸς τῆς ἀποδόσεως τῆς πρεσβυτέρας γυναικείας μορφῆς διὰ τοῦ χαλαρωμένου σχετικῶς στήθους καὶ τῆς νεωτέρας γυναικείας μορφῆς διὰ τοῦ ὀρθίου, ἤτοι τοῦ εἰς τὴν θέσιν του συγκρατουμένου στήθους, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη παρατηρηθῆ ἐπὶ μορφῶν τῆς ἀρχαϊκῆς καὶ τῆς κλασσικῆς τέχνης [1], χρησιμοποιούμενος πρὸς διάκρισιν τῆς ἡλικίας δύο ἐγγὺς ἀλλήλων εἰκονιζομένων γυναικείων μορφῶν ἢ δύο ὁμάδων γυναικείων μορφῶν, παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν δύο κυρίων γυναικείων μορφῶν (F καὶ K) τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, τῆς Στερόπης καὶ τῆς θυγατρός της Ἱπποδαμείας, καὶ χρησιμεύει περαιτέρω πρὸς ταύτισιν τῶν μορφῶν αὐτῶν.

Ἐκ τῶν δύο τούτων γυναικείων μορφῶν οἱ νεώτεροι ἐρευνηταί, ἀπὸ τοῦ STUDNICZKA [2] καὶ ἑξῆς, δέχονται: ὡς Στερόπην μὲν τὴν μορφὴν F τοῦ πίν. 47α, ὡς Ἱπποδάμειαν δὲ τὴν μορφὴν K τοῦ πίν. 47β. Τοποθετοῦν δὲ οὗτοι τὴν μὲν κατ' αὐτοὺς Στερόπην παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ μεσήλικος γενειοφόρου Οἰνομάου τοῦ πίν. 48β, τὴν δὲ ἑτέραν, τὴν κατ' αὐτοὺς Ἱπποδάμειαν, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ νέου καὶ ἀγενείου Πέλοπος τοῦ πίν. 48α. Καὶ ἄλλοι μὲν τούτων τοποθετοῦν τὸ πρεσβύτερον ἐκ τῶν δύο αὐτῶν βασιλικῶν ζευγῶν, ἤτοι τὸ ζεῦγος Οἰνομάου - Στερόπης, δεξιᾷ, ἀριστερᾷ τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος καταλαμβάνει τὸ μέσον τοῦ ἀετώματος, τὸ δὲ νεώτερον τῶν δύο αὐτῶν βασιλικῶν ζευγῶν, ἤτοι τὸ ζεῦγος Πέλοπος - Ἱπποδαμείας, ἀριστερᾷ, δεξιᾷ αὐτοῦ (εἰκ. 1), ἄλλοι δὲ πάλιν, ἀντιστρόφως (εἰκ. 2), τοῦ Διὸς πλαισιουμένου ὑπὸ τῶν δοράτων τῶν δύο πρωταγωνιστῶν (Οἰνομάου καὶ Πέλοπος), ὥστε νὰ τονίζεται διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔτι μᾶλλον ἡ θεία ἐπιφάνεια αὐτοῦ [3].

Ἡ ταύτισις ὅμως αὕτη, τόσον δηλαδὴ τῆς μορφῆς F τοῦ πίν. 47α πρὸς τὴν Στερόπην—καὶ ἡ τοποθέτησίς της παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Οἰνομάου τοῦ πίν. 48β —, ὅσον καὶ τῆς μορφῆς K τοῦ πίν. 47β πρὸς τὴν Ἱπποδάμειαν—καὶ ἡ τοποθέτησίς της παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Πέλοπος τοῦ πίν. 48α—, φαίνεται νὰ εἶναι ἐσφαλμένη καὶ πρέπει νὰ τύχῃ ἐκ νέου παραδοχῆς ἡ παλαιοτέρα ταύτισις τῶν δύο αὐτῶν γυναικείων μορφῶν τοῦ E. CURTIUS [4] (καὶ τοῦ KEKULÉ) [5], τὴν ὁποίαν εἶχον δεχθῆ πάντες οἱ ἐρευνηταὶ πρὸ τοῦ 1885 (ὅταν ἐνεφανίσθη τὸ ἄρθρον τοῦ STUDNICZKA), μεταξὺ δὲ αὐτῶν περι-

1 Βλ. ἀνωτ. σ.122.

2 Zum Ostgiebel des Zeustempels in Olympia ἐν AZ 1884, 281 κέ.

3 Παραλλαγὴ τῆς διευθετήσεως αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ BRUNN, SAUER κ.ἄ. θέλει τὰς δύο γυναικείας μορφὰς ἑκατέρωθεν τοῦ Διός, ἀκολουθουμένας ὑπὸ τῶν συζύγων των (βλ. Sitz. Bayer.Akad. Wiss.1888, 183 κέ. —Rhein. Mus. 39, 481 κέ. JdI 1891, 65, εἰκ. 2).

4 Funden von Olympia 11 κέ., πίν. 6-7.

5 Βλ. JdI 4, 1889, πίν. 8-9, II.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

ελαμβάνετο τότε καὶ αὐτὸς ὁ TREU. Οὗτος μάλιστα εἶχε προβῆ εἰς τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις τὸ 1882[1] ὡς πρὸς τὴν μορφὴν Κ, τὴν ὁποίαν εἶχε δεχθῆ ὡς Στερόπην: «Welche von den beiden der volleren Frauengestalten F und K Hippodameia und welche Sterope sei, kann schon wegen

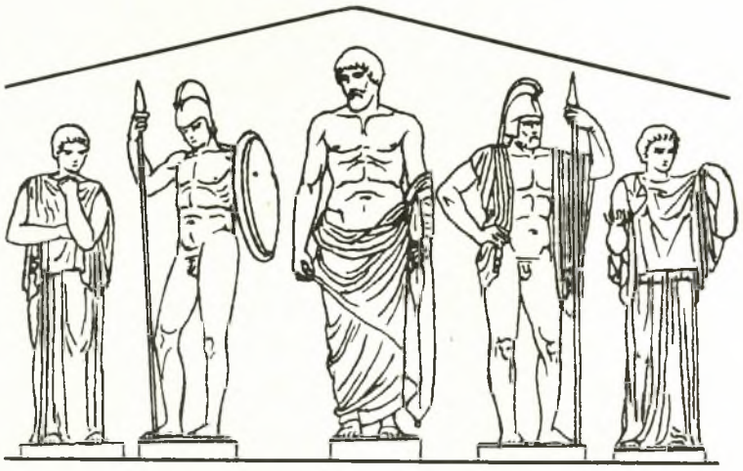

Εἰκ. 1. Ἀναπαράστασις τοῦ κεντρικοῦ τμήματος τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος (κατὰ Treu—Studniczka, JdI 4, 1889, πίν. 8-9 : I).

, weicheren, matronalen Formen von K nicht zweifelhaft sein. Noch deutlicher wird es durch die gleichsam resignirt sinnende Geberde, mit der Sterope seitwärts geneigten Hauptes ihre Linke dem Kinn nähert....» καὶ ὡς

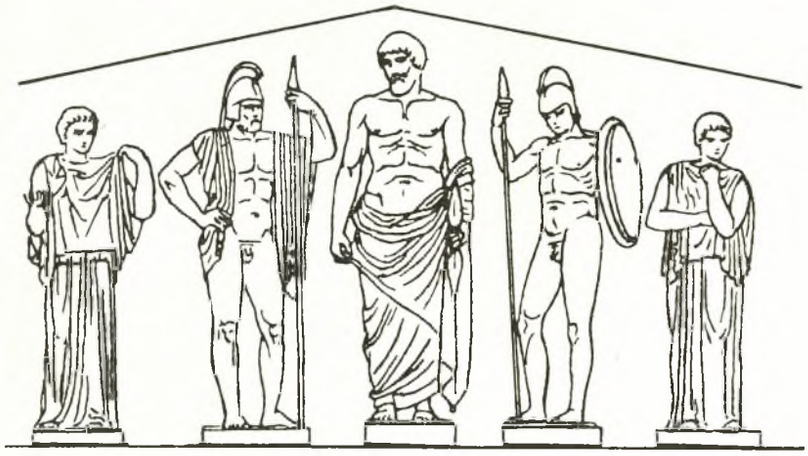

Εἰκ. 2. Ἀναπαράστασις τοῦ κεντρικοῦ τμήματος τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος (κατὰ Studniczka, JdI 43,1928, 233, εἰκ. 1).

πρὸς τὴν μορφὴν F, τὴν ὁποίαν εἶχε δεχθῆ ὡς Ἱππολάμειαν: «Hippodameia dagegen fasst mit bräutlichem Gestus—···—das Gewandstück, welches sich über Schultern und Rücken hinzieht». Τὴν ταύτισιν αὐτὴν ἐξ ἄλλου εἶχε δεχθῆ κατ' ἀρχήν, ἤτοι πρὸ τοῦ 1884, πρὶν ἐμφανισθῇ δηλαδὴ τὸ ἄρθρον τοῦ STUDNICZKA, καὶ ὁ OVERBECK[2], ὁ ὁποῖος

1 AZ 1882, 226.
2 Geschichte der griechischen Plastik I, 423, εἰκ. 90, 1881.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

προκειμένου περὶ τῆς μορφῆς Κ, τὴν ὁποίαν τότε ἀνεγνώριζεν ὡς Στερόπην ὁμοίως, παρετήρει τὰ ἑξῆς: «Sterope in einem ebenfalls weithin durch die Kunst verfolgbaren Gestus des Trüben und bewegten Sinnens dasteht, als ahne sie das hereinbrechende Unheil». Ἀνάλογος ὑπῆρξεν, ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτό, καὶ ἡ στάσις ἄλλων τότε ἐρευνητῶν, ὅπως τοῦ BOETTICHER [1] π.χ. ὁ ὁποῖος παρετήρει τὸ 1883, πρὸ τοῦ ἄρθρου τοῦ STUDNICZKA δηλαδή, προκειμένου περὶ τῆς μορφῆς Κ τοῦ πίν. 47β: «mischt sich ein Zug leiser Trauer, der seinen Ausdruck in der Stellung der Arme findet. Der rechte ist quer über die Brust gelegt und stützt den Ellenbogen des linken, dessen Hand an das Kinn gelehnt ist. Sie hat das Haupt von ihren Gatten weggewendet, dessen Treiben sie längst abhold sein mochte und es jetzt doppelt ist angesichts des stattlichen Freiers aus dem fernen Osten; vielleicht geht durch ihr Gemüth eine Vorahnung des herben Geschickes, das ihren Gemahl ereilen, sie zur freudelosen Wittwe machen wird» καὶ προκειμένου περὶ τῆς μορφῆς F τοῦ πίν. 47α ὅτι ἡ χειρονομία τῆς μορφῆς αὐτῆς παρουσιάζεται «bei der Bräuten häufig». Τὴν χειρονομίαν αὐτὴν ἐξετάζει λεπτομερῶς εἰς δημοσιευθεῖσαν ἐσχάτως μελέτην του ὁ καθηγητὴς ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ [2] περὶ τῶν ἀναγλύφων τοῦ Ἀρχιλοχείου τῆς Πάρου.

Περιέργως καὶ ἐνῷ τὸ θέμα ὡς πρὸς τὰς μορφὰς F καὶ Κ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τακτοποιηθῆ, ἐδημοσιεύθη τὸ ἄρθρον τοῦ STUDNICZKA [3], τὸ ὁποῖον ἐπεσκίασε τὰς μελέτας αὐτὰς τῶν ἐρευνητῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἐντόνως διεμαρτυρήθη ὁ CURTIUS [4] τὸ 1891 μετ' ἐπιχειρημάτων πειστικῶν.

Συμφώνως πρὸς τὴν μελέτην ταύτην τοῦ STUDNICZKA, ἡ στάσις τῆς μορφῆς Κ τοῦ πίν. 47β καὶ ἡ χειρονομία τῆς μορφῆς F τοῦ πίν. 47α ἐθεωρήθησαν ὡς ἀσήμαντα μᾶλλον στοιχεῖα. Καὶ ἔκτοτε ἡ γνώμη του, καθ' ἣν ἡ Ἱπποδάμεια εἶναι ἡ μορφὴ Κ τοῦ πίν. 47β καὶ ἡ Στερόπη εἶναι ἡ μορφὴ F τοῦ πίν. 47α, ἀνεγνωρίσθη ὡς ὀρθή. Πρὸς στήριξιν τῆς γνώμης του ὁ STUDNICZKA διετύπωσε κυρίως τὰ ἀκόλουθα ἐπιχειρήματα: ὅτι ἡ μορφὴ F τοῦ πίν. 47α δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι Ἱπποδάμεια καὶ μάλιστα ἄρτι συζευχθεῖσα τὸν Πέλοπα (ἤτοι ἀνακαλυπτομένη), διότι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀετώματος σκηνὴ ὑποθέτει ὅτι ἡ ἁρματοδρομία Οἰνομάου καὶ Πέλοπος δὲν ἔχει εἰσέτι ἀρχίσει· ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ Οἰνόμαος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εὑρισκόμενος ἐν ζωῇ ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῇ τὸν Πέλοπα ὡς γαμβρόν του καὶ νὰ ἴδῃ τὴν θυγατέρα του Ἱπποδάμειαν σύζυγόν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ STUDNICZKA δὲν εὐσταθεῖ διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι: ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ μορφὴ τῆς Ἱπποδαμείας δὲν ἔπρεπε κἂν νὰ τοποθετηθῇ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Πέλοπος ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου τῆς συνθέσεως τῶν μορφῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος ἀλλὰ μᾶλλον παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν γονέων της, ὅπερ ἀποκλείεται ὅμως ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν γλυπτῶν ἀφ' ἑνὸς ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Παυσανίου περιγραφῆς αὐτῶν ἀφ' ἑτέρου. Προφανῶς ὁ ὑπεύθυνος τῆς συνθέσεως τοῦ ἀετώματος ἐτοποθέτησε τὴν μορφὴν τῆς νεοσυζευχθείσης Ἱπποδαμείας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Πέλοπος, καὶ δὴ εἰς τὴν στάσιν τῆς ἀ ν α κ α λ υ π τ ο μ έ ν η ς γυναικὸς

1 Olympia, Das Fest u. seine Stätte, 1883, 260-1.

2 Βλ. Ἀρχαϊκὴ ζῳφόρος ἐκ Πάρου εἰς Χαριστήριον εἰς Ἀ. Κ. Ὀρλάνδον Α', 364 κέ. Πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Ν. Μ. Κοντολέοντα ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὰς πολλὰς καὶ πολυτίμους ὑποδείξεις του.

3 Ἐ.ἀ. ἐν ΑΖ 1884, 281 κέ.

4 Abhandl. königl. preuss. Akad. Wiss., Berlin 1891, 17, πίν. II.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

πρὸ αὐτοῦ, σκεπτόμενος μὲν ἐπὶ τούτῳ ἀναχρονιστικῶς, διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ δὲ ὑποβάλλων ὁπωσδήποτε τὴν ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος τῶν δύο βασιλικῶν πρωταγωνιστῶν, τοῦ Πέλοπος καὶ τοῦ Οἰνομάου, εἰς τὸ ἡμιάνοικτον στόμα τοῦ ὁποίου σήμερον ὁ καθηγητὴς ASHMOLE [1] βλέπει τὴν ἔκφρασιν τῆς εἰς βάρος του ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἔκφρασις αὕτη εἶναι ὁμοίως ἀναχρονιστική.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἄρθρου τοῦ STUDNICZKA, τὸ 1885, οἱ ἐρευνηταὶ ἐδέχθησαν, ὡς ἤδη ἐλέχθη, τὴν ὑπ' αὐτοῦ ταύτισιν τῶν δύο γυναικείων μορφῶν F καὶ K, ὁ δὲ TREU ἀνεγνώρισεν εἰς ἄρθρον του, δημοσιευθὲν τὸ 1889 [2], συγκεκριμένως περὶ τῶν δύο αὐτῶν γυναικείων μορφῶν: «Diese müssen allerdings nach Studniczkas Vorschlag vertauscht werden», εἰς τὸν κατάλογόν του δὲ τῶν γλυπτῶν τῆς Ὀλυμπίας, ὁ ὁποῖος ἐδημοσιεύθη τὸ 1893 [3], παρεδέχθη πλέον τὴν μορφὴν F ὡς Στερόπην, προσθέσας μόνον ἐντὸς παρενθέσεως «nach anderen Hippodameia», τὴν δὲ μορφὴν K ὡς Ἱπποδάμειαν, προσθέσας ὁμοίως ἐντὸς παρενθέσεως «von anderen Sterope». Ἡ ἄποψις τοῦ STUDNICZKA ἤρχισε πλέον νὰ ἐπικρατῇ ὁλοσχερῶς.

Ὅτι ἡ μορφὴ F τοῦ πίν. 47α εἰκονίζεται εἰς στάσιν ἀνακαλυπτομένης γυναικὸς φαίνεται ἐκ τοῦ πίν. 49, ἔνθα σαφῶς διακρίνεται ἐπὶ τοῦ πέπλου τῆς μορφῆς αὐτῆς τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου. Ἡ μορφὴ αὕτη προφανῶς ἐκράτει διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ἱματίου πρὸ τοῦ προσώπου της. Πόρπωσις τοῦ πέπλου διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀποκλείεται, διότι τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἐνδύματος τούτου, ὅταν ὑπάρχῃ, εὑρίσκεται κατὰ κανόνα δεξιᾷ ἀλλὰ καὶ διότι ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ ἱμάτιον, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει ἀσφαλῶς πόρπωσιν τοῦ πέπλου. Ὁ τύπος τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μικρῶν διαστάσεων ἱματίου, τοῦ ἱματιδίου, ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ ἄλλων γλυπτῶν τοῦ 5ου αἰῶνος π.Χ., π.χ.: ἐπὶ τῆς Δήμητρος τοῦ γνωστοῦ μεγάλου ἀναγλύφου τῆς Ἐλευσῖνος, ἐπὶ τῶν μορφῶν τῶν ἐργαστινῶν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν παρθένων ἐργαστινῶν, ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς ἐπιτυμβίου στήλης τοῦ Μουσείου τοῦ Βερολίνου [4]. Ἡ διαφορὰ ἄλλωστε τοῦ ἐνδύματος τῆς μορφῆς F τοῦ πίν. 47α ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος τῆς μορφῆς K τοῦ πίν. 47β (ἡ ὕπαρξις δηλαδὴ τῆς ζώνης καὶ τοῦ κόλπου ἐπὶ τοῦ πέπλου ἢ ἡ ἀπουσία αὐτῶν) δὲν κρίνεται στοιχεῖον σοβαρὸν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ STUDNICZKA [5]. Ἡ αὐτὴ διαφορά, σημειωτέον, παρατηρεῖται ἐξ ἄλλου ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς αὐτῆς μορφῆς, καὶ δὴ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ αὐτοῦ ναοῦ τῆς Ὀλυμπίας (π.χ. κολπούμενος πέπλος: σταῦλοι Αὐγείου, μὴ κολπούμενος πέπλος: μῆλα Ἑσπερίδων).

Συνεπῶς, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ταύτισις τοῦ CURTIUS (καὶ τοῦ KEKULÉ) παρουσιάζεται ὡς ὀρθοτέρα. Ἡ ἀναγνώρισις ἐξ ἄλλου τῆς μορφῆς F τοῦ πίν. 47α ὡς ἀνακαλυπτομένης ἢ ἀνακεκαλυμμένης Ἱπποδαμείας—καὶ ἡ τοποθέτησίς της παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀγενείου Πέλοπος (πίν. 48α) κατ' ἀκολουθίαν—καὶ τῆς μορφῆς K τοῦ πίνακος 47β ὡς Στερόπης—καὶ ἡ τοποθέτησίς της παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ

1 Some Nameless Sculptors of the Fifth Century B.C. ἐν Proceedings of the British Academy 48, 1962, 220.

2 Die Anordnung des Ostgiebels am olympischen Zeustempels ἐν JdI 4, 1889, 267.

3 Olympia III 50 κέ. (βλ. πίν. 3).

4 F. K. JOHANSEN, The Attic Grave Reliefs, εἰκ. 17.

5 Βλ. ἀνωτ. σ. 168, σημ. 2.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

μεσήλικος Οἰνομάου (πίν. 48β) ἀναγκαστικῶς—, ἐπιβάλλεται, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ διότι: Ἡ μορφὴ F τοῦ πίν. 47α εἶναι σφριγηλὴ καὶ εὐσταλής, ὅπως καὶ ἡ ἀντίστοιχος εἰς ἡλικίαν μορφὴ τοῦ ἀγενείου Πέλοπος (πίν. 48α), ἐμφανίζουσα δομὴν σώματος νεαρᾶς

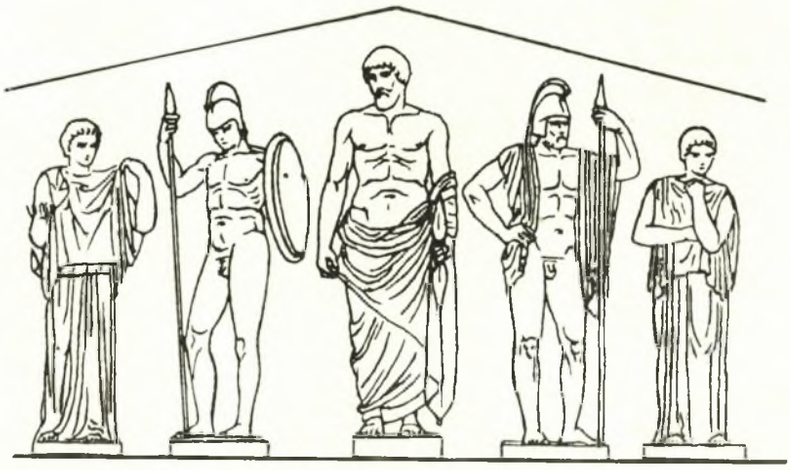

Εἰκ. 3. Ἀναπαράστασις τοῦ κεντρικοῦ τμήματος τοῦ ἀετώματος (κατὰ Curtius καὶ Kekulé, JdI 4, 1889, πίν. 8-9, II καὶ III).

ἡλικίας (πρβ. ἰδίως τὴν διαφορὰν τοῦ μηροῦ καὶ τῶν ὤμων τῶν δύο γυναικῶν τοῦ πίνακος 47), ἔχει δὲ μάλιστα καὶ στῆθος μικρὸν (τοῦτο φαίνεται ἰδίως ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ τῆς μορφῆς F) καὶ ὄρθιον σχετικῶς, εἰς τὴν θέσιν του συγκρατούμενον δηλαδή, παραβαλλόμενον εἰς ὁμοιότητα πρὸς τὸ στῆθος αὐτῆς ταύτης τῆς Ἀθη-

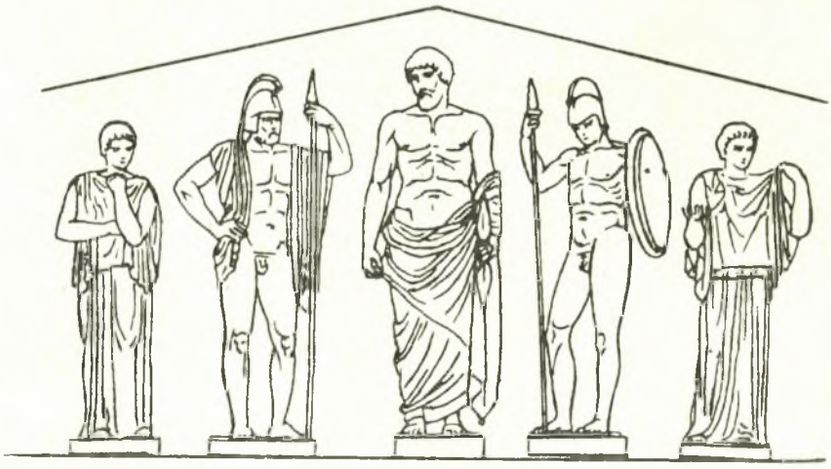

Εἰκ. 4. Νέα ἐπιτρεπομένη ἀναπαράστασις τοῦ κεντρικοῦ τμήματος τοῦ ἀετώματος.

νᾶς, τῆς εἰκονιζομένης ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ ναοῦ. Ἀντιθέτως ἡ μορφὴ K τοῦ πίν. 47β παρουσιάζει χυμώδεις σάρκας καὶ βαρὺν σκελετὸν ὅπως ἡ ἀντίστοιχος εἰς ἡλικίαν μορφὴ τοῦ Οἰνομάου (πίν. 48β), ἐμφανίζουσα δομὴν σώματος μέσης ἡλικίας, ἔχει δ' ἐξ ἄλλου πλούσιον στῆθος καὶ χαλαρωμένον σχετικῶς. Εἰς ταῦτα πάντα δέον νὰ προστεθῇ, καθὼς ἤδη ἐλέχθη, καὶ ἡ πένθιμος χειρονομία τῆς μορφῆς K τοῦ πίν. 47β, τῆς διὰ τῆς χειρὸς δηλ. στηρίξεως τοῦ προσώπου, καὶ σήμερον ἀκόμη θεωρουμένη ὡς κακὸς

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

οἰωνός. Ἡ πένθιμος αὕτη χειρονομία ἐνθυμίζει ἐν μέρει τὴν χειρονομίαν τῆς μορφῆς τοῦ φαλακροῦ ἀνακεκλιμένου μάντεως τοῦ αὐτοῦ ἀετώματος τῆς Ὀλυμπίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων συνάγεται ἀσφαλῶς τοὐλάχιστον ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπανεξετάσεως τοῦ ὅλου θέματος τῆς διαρθρώσεως τῶν πέντε κεντρικῶν μορφῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διὸς καὶ ἡ ἔστω μετὰ παρέλευσιν τόσων ἐτῶν δικαίωσις τῆς προσπαθείας τοῦ CURTIUS (καὶ τοῦ KEKULÉ) ἤτοι ἡ ἀπονομὴ τῆς πραγματικῆς συζύγου εἰς ἑκάτερον τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς μυθικῆς ἁρματοδρομίας (εἰκ. 3). Εἶναι δυνατὴ ἄλλως τε καὶ παραλλαγὴ τῆς ἐπιχειρηθείσης ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διαρθρώσεως τῶν μορφῶν, ὥστε καὶ νὰ πλαισιοῦται ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῶν δοράτων τῶν δύο πρωταγωνιστῶν (εἰκ. 4).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΣ ΣΕΛ. 128

Ἡ διαφοροποίησις τοῦ στήθους δύο ἐγγὺς ἀλλήλων γυναικείων μορφῶν πρὸς διάκρισιν τῆς ἡλικίας των δὲν παρατηρεῖται μόνον ἐπὶ ἔργων τῆς ἑλληνικῆς πλαστικῆς

Μορφαὶ πινακίου Θήρας.

ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀγγειογραφίας, εἰς τὴν ὁποίαν μάλιστα καὶ ἀπαντᾷ ἐξ ἴσου λίαν ἐνωρίς, ὅπως π.χ. ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ πολυχρώμου πινακίου τῆς Θήρας[1], ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰκονίζονται δύο ἀντωπαὶ γυναικεῖαι μορφαί. Ἐκ τῶν δύο τούτων μορφῶν, διὰ τὴν διαφορὰν τοῦ στήθους ἀκριβῶς, ἡ μὲν ἀριστερᾷ εἶναι ἡ πρεσβυτέρα, ἡ δὲ δεξιᾷ ἡ νεωτέρα. Πρόκειται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου περὶ δύο μυθικῶν μορφῶν, ἀρχαϊκῶν, μητρὸς καὶ θυγατρὸς μᾶλλον, π.χ. Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, Λητοῦς καὶ Ἀρτέμιδος κοκ.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΚΑΡΔΑΡΑ

1. PFUHL, MuZ, πίν. 23, εἰκ. 103 (ἔνθα καὶ ἡ παλαιοτέρα βιβλιογραφία). Βλ. περὶ τῶν πινακίων τούτων μικρὰν σημείωσιν τοῦ R. M. COOK ἐν Greek Painted Pottery, 115/6.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

α. Γυναικεία μορφὴ F

β. Γυναικεία μορφὴ K

(Ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

α. Μορφὴ Πέλοπος

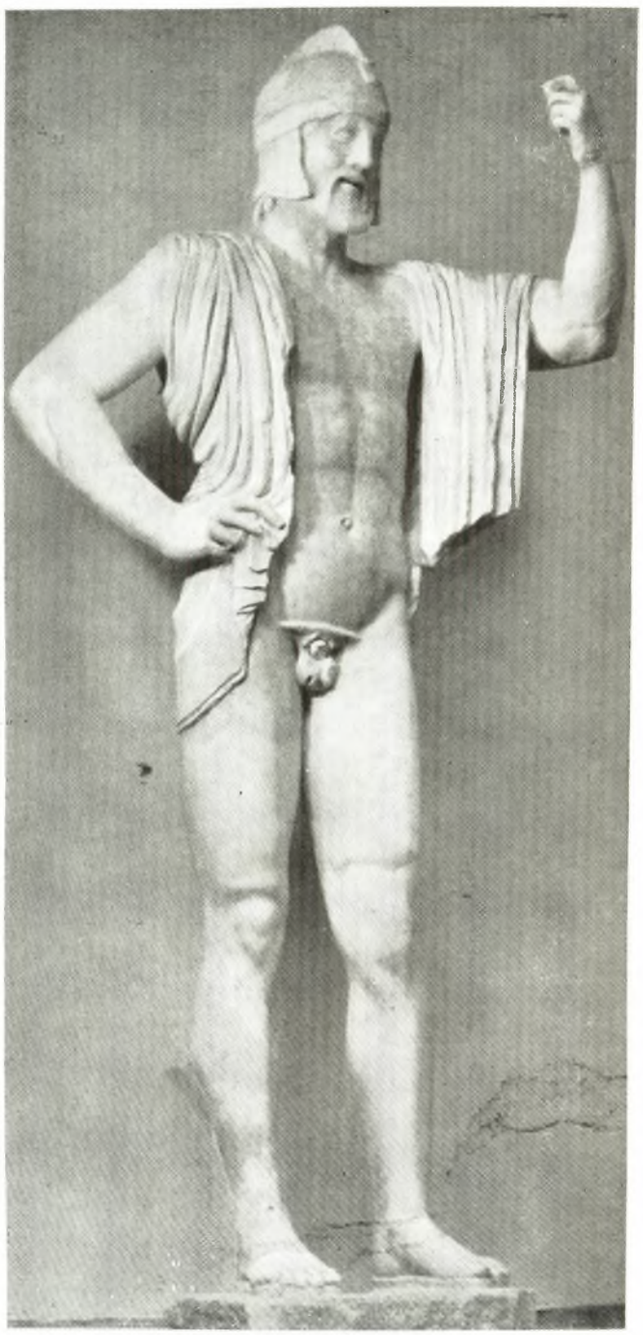

β. Μορφὴ Οἰνομάου

('Εκ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν 'Ολυμπίᾳ)

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159

Λεπτομέρεια τῆς γυναικείας μορφῆς τοῦ πίνακος 47α.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
22/05/2024 05:18:20 EEST - 3.145.172.159